

Όταν ο «εισαγόμενος πληθωρισμός» έπεσε από τον ουρανό και χτύπησε επιλεκτικά τους μισθωτούς

Αναδημοσίευση από το commune.org.gr

του Ηλία Ιωακείμογλου

Είναι γενικά γνωστό, ως φαινόμενο που μπορεί να επαναλαμβάνεται στο διηνεκές, ότι οι μισθωτοί αντιδρούν πολύ έντονα όταν μειώνεται ο τρέχων μισθός τους, αυτός δηλαδή που μετριέται σε χρήμα, ο χρηματικός μισθός. Αντιδρούν δε λιγότερο έντονα όταν ο πληθωρισμός συρρικνώνει την αγοραστική δύναμη του μισθού τους (που μετριέται, αυτή, με τα εμπορεύματα τα οποία μπορεί να αγοράσει ο χρηματικός μισθός). Αυτή μάλιστα η αντίδραση είναι ακόμα πιο ασθενική όταν οι ανατιμήσεις προέρχονται από εξωγενείς παράγοντες, όπως συμβαίνει τώρα, που έχουν εμφανιστεί μεγάλες ανατιμήσεις προερχόμενες «από έξω», από τις ακριβότερες εισαγωγές. Αυτή η διαφοροποίηση των αντιστάσεων των μισθωτών (άλλη όταν πρόκειται για μείωση του ονομαστικού μισθού και άλλη όταν πρόκειται για μείωση του πραγματικού μισθού λόγω ανατιμήσεων των εισαγομένων προϊόντων) ανάγεται στο γεγονός ότι η μείωση του χρηματικού μισθού είναι ενέργεια του εργοδότη, της επιχείρησης, ή πολιτική απόφαση της εξουσίας, με προφανή σκοπό το κέρδος, ενώ ο «εισαγόμενος πληθωρισμός» εμφανίζεται ως φαινόμενο που δεν προκαλείται σκόπιμα αλλά παράγεται ως το αποτέλεσμα μιας ουδέτερης διαδικασίας η οποία δεν προκλήθηκε σκόπιμα· μιας ουδέτερης διαδικασίας όπως για παράδειγμα η βροχή ή όπως έρχεται ένα τσουνάμι, ένα κάποιο φυσικό φαινόμενο τέλος πάντων.

Πρόκειται όμως για πλάνη: ο «εισαγόμενος πληθωρισμός» δεν είναι μια ουδέτερη διαδικασία, είναι φαινόμενο του ταξικού

ανταγωνισμού και αυτός· θα δούμε σε ένα λεπτό γιατί και πώς.

Οι εργοδότες, οι διευθυντές επιχειρήσεων, και οι πολιτικοί που τους εκπροσωπούν όταν δεν είναι άχρηστοι στην τάξη τους, συμμετέχουν ενεργητικά και όποτε τους δοθεί η ευκαιρία στην συντήρηση αυτής της πλάνης, διότι αυτή τους προσφέρει έναν βελούδινο τρόπο να αναλάβουν οι μισθωτοί ολόκληρο το κόστος της ανατίμησης των εισαγομένων.

Η δύναμη της πλάνης προέρχεται από την μίξη μιας αλήθειας που είναι μισή με ένα ψέμα που είναι ολόκληρο: ο «εισαγόμενος πληθωρισμός» προφανώς έχει ως σημείο εκκίνησης το εξωτερικό, πλην όμως στη συνέχεια μεταφέρεται στην εγχώρια οικονομία επειδή οι επιχειρήσεις επιδίδονται σε ένα παιχνίδι αναδιανομής του εισοδήματος σε βάρος της εργασίας υπό την προστασία της κυβέρνησης. Ας δούμε όμως πώς γίνεται αυτό.

Το εισόδημα που προκύπτει από την παραγωγή μιας χώρας (δηλαδή το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν) πριν από την φορολόγηση διατίθεται με τον εξής τρόπο: ένα μέρος του αποπληρώνει τις εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών, και το υπόλοιπο επιμερίζεται σε εισόδημα της εργασίας και εισόδημα του κεφαλαίου. Όταν αυξάνεται το κόστος που πρέπει να καταβάλει μια χώρα για τις εισαγωγές της, όπως συμβαίνει τώρα, το ποσό που απομένει για να επιμεριστεί μεταξύ επιχειρήσεων και εργαζομένων μειώνεται, και αυτομάτως προκύπτει το ζήτημα ποιος θα επωμισθεί αυτήν την μείωση ή πώς θα κατανεμηθεί αυτή στα δύο μέρη.

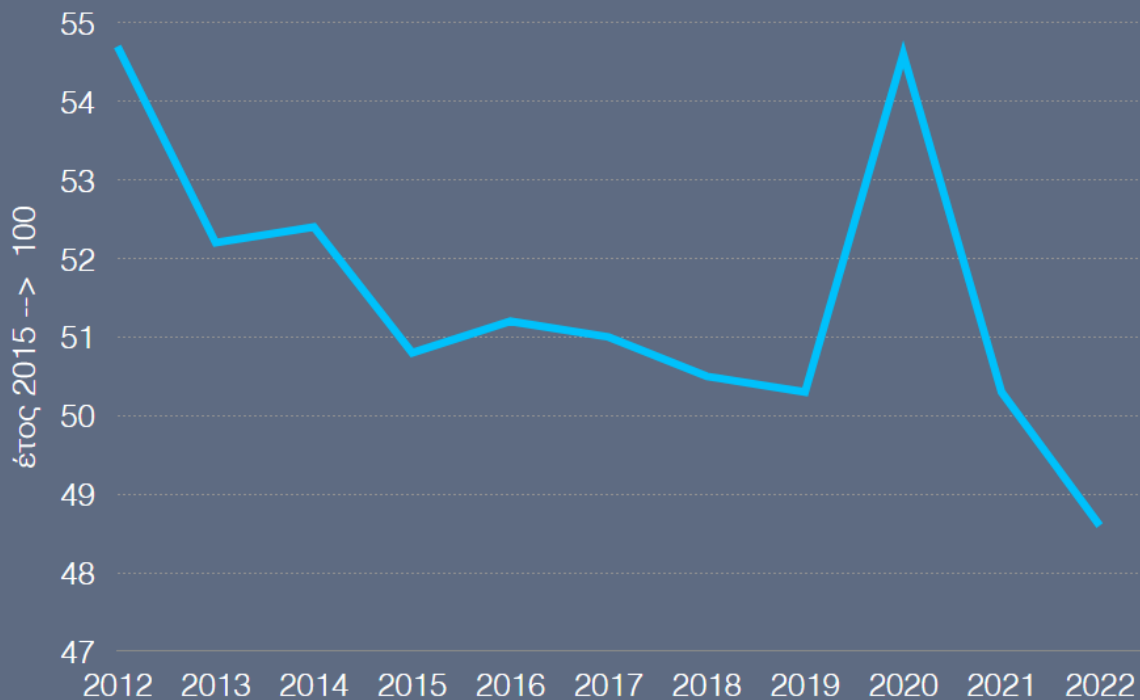
Οι επιχειρήσεις στην παρούσα συγκυρία διατηρούν άθικτο το εισόδημά τους αυξάνοντας τις τιμές τους -επειδή έχουν το κίνητρο, έχουν και την ευκαιρία^[1]— έτσι ώστε ολόκληρη η μείωση του διαθέσιμου εισοδήματος να μεταφερθεί στους μισθωτούς. Καλούνται επομένως οι μισθωτοί να αναλάβουν ολόκληρο το κόστος της ανατίμησης των εισαγομένων. Υπέστησαν στα χρόνια των μνημονίων δραματική απαξίωση, στην οποία προστίθεται τώρα και μια δεύτερη, αυτή τη φορά μέσω των ανατιμήσεων, όχι μόνο των εισαγομένων, αλλά και των εγχωρίως

παραγόμενων προϊόντων.

Με αυτά τα δεδομένα, καταλαβαίνουμε ότι ο «εισαγόμενος πληθωρισμός» είναι εισαγόμενος επειδή οι επιχειρήσεις επιλέγουν να τον εισαγάγουν. Καταλαβαίνουμε έτσι πώς γίνεται να έχει αυτός ο πληθωρισμός την μυστηριώδη ιδιότητα να επιλέγει ως θύματά του μόνο τους μισθωτούς^[2] παρόλο που πέφτει από τον ουρανό: **Δεν αρκεί να αυξήσουν τις τιμές τους οι παραγωγοί του εξωτερικού, αυτοί που εξάγουν στην Ελλάδα, πρέπει να τις αυξήσουν και οι ντόπιοι παραγωγοί ή εισαγωγείς επειδή θέλουν να προστατεύσουν τα περιθώρια κέρδους τους, όσο υψηλά κι αν είναι αυτά.** Αυτοί οι ίδιοι μετακυλούν τις αυξήσεις στους μισθωτούς, ο ουρανός παραμένει αμέτοχος. Ας το πούμε και αλλιώς: Οι ανατιμήσεις των εξαγωγών με προορισμό την Ελλάδα είναι αναγκαία, όχι όμως ικανή συνθήκη, του «εισαγόμενου» πληθωρισμού. Χρειάζεται και η απληστία του κεφαλαιοκράτη, που τον ακολουθεί σαν τη σκιά του.

Ιδού και το αποτέλεσμα στο διάγραμμα 1: Αφού στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν ο κόσμος της μισθωτής εργασίας είχε μερίδιο 54,8% το 2012, και μετά τα μνημόνια (2019) είχε 50,4%, χάνει τώρα εν ριπή οφθαλμού δύο ακόμη ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ και θα φτάσει στο τέλος του 2022 σε 48,5% του προϊόντος. Έχασε δηλαδή 4 μονάδες του ΑΕΠ με τα μνημόνια και χάνει τώρα 2 ακόμη μονάδες.

Διάγραμμα 1. Το εισόδημα εργασίας ως ποσοστό του ΑΕΠ στην Ελλάδα (2012-2022)

Πηγή: Ameco, European Commission

Υποσημειώσεις

^[1] Όσο για το κίνητρο δεν χρειάζεται εξήγηση: είναι στην φύση της ύπαρξής τους το κέρδος. Όσο για την ευκαιρία, το παραγωγικό κενό της ελληνικής οικονομίας είναι τώρα μόλις 2% και έτσι ο ανταγωνισμός μεταξύ επιχειρήσεων με όπλο τις τιμές είναι εξασθενημένος.

^[2] Αυτή η περίεργη βροχή δεν θίγει όσους έχουν εισοδήματα από κέρδη, διότι ό,τι χάνουν από το ένα χέρι, ως καταναλωτές, το κερδίζουν με το άλλο, με τις ανατιμήσεις των προϊόντων τους.